

Advies nr 30/2010 van 15 december 2010

Betreft: Ontwerp van Koninklijk besluit betreffende de werkingsregels van de automatische kansspelen waarvan de exploitatie is toegelaten in de kansspelinrichtingen klasse IV (CO-A-2010-028)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Etienne Marique, Voorzitter van de Kansspelcommissie ontvangen op 26/11/2010;

Gelet op het verslag van de heer Serge Mertens de Wilmars;

Brengt op 15 december 2010 het volgend advies uit:

A. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. Op 24 november 2010 verzocht de heer Etienne Marique, Voorzitter van de Kansspelcommissie (opgericht binnen de FOD Justitie) de Commissie een hoogdringend advies uit te brengen over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de werkingsregels van de automatische kansspelen waarvan de exploitatie is toegelaten in de kansspelinrichtingen klasse IV.
2. De Commissie bracht over dit ontwerp van koninklijk besluit reeds een advies uit (nr. 26/2010 van 22 september 2010). Dit advies was ongunstig voor het ontwerp.
3. De wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers werd gewijzigd bij wet van 10 januari 2010 (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 1 februari 2010). Artikel 61 van de nieuwe wet bepaalt dat deze wijzigingen in werking treden op 1 januari 2011. Voor meer duidelijkheid en coherentie houden de verwijzingen naar de wettelijke bepalingen in dit advies rekening met de wetswijziging en bijgevolg moet onder "de wet" de gewijzigde wet van 7 mei 1999 worden begrepen.

B. Toepasselijke wettelijke bepalingen

4. Een inrichting klasse IV is een kansspelinrichting waar uitsluitend weddenschappen worden afgesloten (artikel 6, en 43/3 tot 43/7 van de wet). In die inrichtingen zijn uitsluitend kansspelen toegelaten, uitgezonderd de weddenschappen, waarvan het zeker is dat de speler niet meer kan verliezen dan 12,50 euro per uur (artikel 8, 4de lid van de wet).
5. Overeenkomstig artikel 43/4, §2, 3de lid van de wet, is een kansspelinrichting klasse IV exclusief bestemd voor het aannemen van weddenschappen met uitzondering van;
 - de verkoop van gespecialiseerde kranten, sporttijdschriften en gadgets;
 - de verkoop van niet alcoholische dranken;
 - de exploitatie van maximaal twee automatische kansspelen die weddenschappen aanbieden op soortgelijke activiteiten als deze die aangegaan worden in het wedkantoor.

Het voorliggende ontwerp van het KB werkingsregels is de uitvoering van die habilitatie.

C. Onderzoek van het ontwerp van Koninklijk besluit

6. Het ontwerp van KB bevat verschillende bepalingen waarvoor de Commissie niet bevoegd is uitspraak te doen.
7. Bijgevolg worden in dit advies de artikelen 2 (verificatie van de meerderjarigheid via de elektronische identiteitskaart) en 7 (bewakingsstelsel op de kansspelapparatuur) van het ontwerp van Koninklijk besluit onderzocht.

C.1. wettelijk toegangsverbod voor de minderjarige

8. Artikel 54, §1 van de wet bepaalt dat :

“De toegang tot de speelzalen van kansspelinrichtingen klasse I en II is verboden voor personen jonger dan 21 jaar, uitgezonderd het meerderjarige personeel van kansspelinrichtingen op hun plaats van tewerkstelling. De toegang tot kansspelinrichtingen klasse IV is verboden voor minderjarigen.

De deelneming aan kansspelen in kansspelinrichtingen klasse III alsmede de deelneming aan kansspelen en weddenschappen in kansspelinrichtingen klasse IV, zijn verboden voor minderjarigen.

Dit verbod voor minderjarigen geldt ook voor de weddenschappen toegelaten buiten de kansspelinrichtingen klasse IV.

De deelneming aan kansspelen via informatiemaatschappij-instrumenten, met uitzondering van de weddenschappen, is verboden voor personen jonger dan 21 jaar. De deelneming aan weddenschappen via informatiemaatschappij-instrumenten is verboden voor minderjarigen

9. De wet op de kansspelen legt een meerderjarigheidsvoorwaarde vast om toegang te mogen hebben tot de inrichtingen klasse IV (nl. de plaatsen waar weddenschappen worden aangenomen).
10. Artikel 64 bestraft een inbreuk op het voormelde artikel 54 met een gevangenisstraf en/of een geldboete. Dit betekent dat de uitbater van een kansspelinrichting klasse IV wettelijke verplicht is de meerderjarigheid te verifiëren van elke persoon die toegang wenst tot zijn inrichting.

11. De minderjarigheid onder Belgisch recht is bepaald in artikel 388 van het Burgerlijk Wetboek *"De minderjarige is de persoon van het mannelijke of vrouwelijke geslacht die de volle leeftijd van achttien jaren nog niet bereikt heeft"*. Artikel 488 van dat zelfde Wetboek voegt eraan toe : *"De meerderjarigheid is vastgesteld op de volle leeftijd van achttien jaren; op die leeftijd is men bekwaam tot alle handelingen van het burgerlijk leven"*.
12. Naast het leeftijdskenmerk van de minderjarige, moet ook het bijzonder statuut van de verlengde minderjarigheid in aanmerking worden genomen (waarvan het statuut geregeld wordt in artikel 487 *ter* van het Burgerlijk Wetboek): wie onder het statuut van de verlengde minderjarigheid valt, wordt ongeacht zijn werkelijke leeftijd, t.a.v. zijn persoon en zijn bezittingen gelijkgesteld met een minderjarige, jonger dan 15 jaar (artikel 487bis 3de lid van het Burgerlijk Wetboek).
13. Artikel 487 *sexies* van het Burgerlijk Wetboek bepaalt het volgende : *"De vermelding dat hij in staat van verlengde minderjarigheid is verklaard, wordt aangebracht op de identiteitskaart van de persoon voor wie de maatregel genomen is.* Ook in de *"Algemene onderrichtingen betreffende de elektronische identiteitskaarten van Belgen – versie van 1 juli 2010"* (blz. 21) van de FOD Binnenlandse Zaken, wordt gesteld dat onder de met het oog zichtbare en elektronisch leesbare persoonlijke informatiegegevens (desgevallend) het statuut van de verlengde minderjarigheid vermeld staat.

C.2. Verificatie via de elektronische identiteitskaart (e-ID)

14. Artikel 2 van het ontwerp van KB bepaalt : *"het toestel kan enkel in werking worden gesteld wanneer een elektronische identiteitskaart van een meerderjarige speler wordt ingebracht. Indien de speler niet over een elektronische identiteitskaart beschikt, kan de uitbater het toestel in werking stellen door middel van een uitbaterskaart na verificatie van de leeftijd van de potentiële speler"*.
15. Het verslag aan de Koning (blz. 3) leert dat: *"Het artikel dient te worden opgevat dat het toestel in werking wordt gesteld door middel van de elektronische identiteitskaart waarvan de speler de houder is. Een speler activeert zelf het toestel via zijn elektronische identiteitskaart. Een speler zonder elektronische identiteitskaart kan via een uitbaterskaart het toestel activeren. Een persoon heeft de keuzemogelijkheid om al dan niet te spelen op een speelapparaat waarvan de exploitatie is toegelaten in een kansspelinrichting klasse IV, maar wanneer hij beslist te spelen, moet de controle principieel aan de hand van de elektronische identiteitskaart uitgevoerd worden. Voor de personen die niet over een elektronische identiteitskaart beschikken kan worden toegestaan dat de exploitant van de*

kansspelinrichting klasse IV een uitbaterskaart aflevert wanneer hij kan aannemen dat het een meerderjarige speler betreft”.

16. De Commissie herinnert eraan dat de wetgever de minderjarige niet alleen heeft verboden kansspelen te beoefenen maar ook een toegangsverbod heeft ingesteld tot spelinrichtingen die uitsluitend dat soort activiteiten aanbiedt (artikel 54 van de wet op de kansspelen).

Activeren van het toestel via de elektronische identiteitskaart of via een uitbaterskaart.

17. Het Koninklijk besluit bepaalt (artikel 2) dat het toestel geactiveerd wordt via de elektronische identiteitskaart van een meerderjarige persoon.
18. In het voormelde advies nr. 26/2010, stelde de Commissie voor om bijvoorbeeld het ontwerp van koninklijk besluit te wijzigen door regels in te lassen die precies bepalen welke gegevens van de e-ID zullen worden verwerkt, welke de beoogde verwerking(en) is of zijn, en hoe die gegevens zullen worden bewaard en beveiligd.
19. In het ontwerp dat voorligt, verduidelijkt het verslag aan de Koning het als volgt: *"De controle van de leeftijd gebeurt aan de hand van de elektronische identiteitskaart. Op eenzelfde manier wordt nagegaan of de betrokkene zich in een staat van verlengde minderjarigheid bevindt. Eveneens kan bij de lezing van de elektronische identiteitskaart de nationaliteit worden gecontroleerd als zich een probleem zou voordoen met het persoonlijk statuut van de speler, zoals opgemerkt door de Raad van State. De gegevens van de elektronische identiteitskaart worden gebruikt om de leeftijd te controleren, in het bijzonder wordt de geboortedatum hiervoor gelezen. De gegevens worden enkel gelezen en mogen op geen enkele manier door de kansspelautomaat worden verwerkt, bewaard of doorgezonden. Er wordt anoniem gespeeld wat betekent dat er geen persoonsgegevens worden verwerkt."*
20. De Commissie is van mening dat deze preciseringen in de ontwerp tekst zelf moeten worden opgenomen, en niet enkel in het Verslag aan de Koning. Ze vestigt er bovendien de aandacht op dat krachtens de artikelen 6, §4 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters (...) en 16, punt 11 van de wet van 8 augustus 1983 tot organisatie van een Rijksregister van de natuurlijke personen, blijkt dat een automatische controle (van de kaart) via een optische leesprocedure of ander procedures, het voorwerp moet uitmaken van een koninklijk besluit nadat het voor advies aan het Sectoraal comité van het Rijksregister werd voorgelegd.

C.3. Toezichtstelsysteem op de kansspelen

21. Artikel 7, 1° van het ontwerp van Koninklijk besluit bepaalt het volgende :

“Elk toestel dat dient voor kansspelen in een kansspelinrichting klasse IV, moet uitgerust zijn met een intern toezichtstelsysteem dat de communicatie moet verzekeren van de te verzenden bestanden zoals bedoeld in het koninklijk besluit betreffende de regels van toezicht op en de controle van de kansspelen in de kansspelinrichtingen klasse IV en de plaatsen waar weddenschappen worden aangenomen bedoeld in artikel 43/4, §5 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, inzonderheid door middel van een passend informaticastelsysteem”.

De Commissie meent dat de tekst van artikel 7, 1° van het ontwerp van koninklijk besluit onvoldoende omschreven is. Dit artikel is inderdaad slechts gericht op de toezichtuitrusting zelf van de spelautomaat, vermeldt het de gegevens die moeten verstuurd worden zonder verdere verduidelijking en bepaalt het op geen enkele manier het voorwerp of het doeleinde van het toezicht.

Ondanks de aanvullende informatie die bij de adviesaanvraag werd gevoegd, lijkt het er op dat de gegevens, bedoeld in artikel 7 niet de gegevens zijn waarvan sprake in punt 19. Die “andere” gegevens werden echter niet verder verduidelijkt.

Aangaande het eventuele doeleinde voor een toezicht met een bewakingscamera, verwijst de Commissie naar haar opmerkingen van haar vorig advies, met name, naar de aandacht die zij vestigde op het advies van de Raad van State, nr. 48.521/2 van 1 juni 2010 (geen camerabewaking zonder wettelijke machtiging) en de toepassing van de wet van 21 maart 2007 tot regeling en gebruik van bewakingscamera's. Meer bepaald, wil de Commissie er in het algemeen op wijzen dat aangezien deze wet van 2007 niet van toepassing is op de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, geregeld door of krachtens een bijzonder wet, daaruit voortvloeit dat de betreffende bijzondere wetgeving noodzakelijkerwijze een specifieke bepaling moet bevatten over de plaatsing en het gebruik van camera's enerzijds en anderzijds dat een dergelijke bepaling niet beperkt moet worden tot een specifieke situatie, anders zou de wet van 2007 niet uitvoerbaar zijn in alle andere situaties.

OM DIE REDENDEN

Is de Commissie brengt een ongunstig advies uit over dit ontwerp van koninklijk besluit:

- de inwerkingstelling van een automatische speelautomaat (inrichtingen klasse IV) via de elektronische identiteitskaart de WVP niet schendt voor zover er rekening wordt gehouden met de opmerkingen vermeld onder punt 20;
- Het artikel 7 van het ontwerp niet duidelijk genoeg is geformuleerd en derhalve verder moet worden aangevuld (zie punt 21);
- De wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's is van toepassing tenzij, *quod non*, een bijzondere wetgeving inzake toezicht de voorwaarden heeft vervuld, vermeld *in fine* onder punt 21.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere